

Asia: VN/5969/2022

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamisesta

Asetusluonnosta koskeva lausuntonne

Voitte kirjoittaa asetuseruonnosta koskevat huomionne alla olevaan kenttään.

Uudenmaan ELY-keskus, oikeudelliset palvelut -yksikkö

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamiseksi

Lausuntopyynnön diaarinumero VN/5969/2022

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa esityksestä, jossa ehdotetaan lisättäväksi elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1378/2018) 16 a §:ään uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin opiskelua koskevien työvoimapoliittisten lausuntojen antamisesta.

Ehdotuksen mukaan keskitetysti työttömyysturvatehtäviä hoitavan Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston lisäksi kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 10 §:n 2 momentin 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitettusta opiskelusta, jos työnhakijalla ei ole opiskeluaikaista työssäoloa tai yritystoimintaa.

Lisäksi ehdotuksen mukaan kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon sellaisista työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentin 5 ja 7 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden laajuus on kokonaisuudessaan vähemmän kuin kyseisissä kohdissa säädetty opintojen päätoimisuutta osoittava laajuus.

Ehdotuksen mukaan siltä osin, kun kysymys on työnhakijan opintojen päätoimisuuden arvioimisesta opintojen laajuuden perusteella tai päätoimisten opintojen sivutoimisuuden arvioimisesta työhistorian tai yritystoiminnan harjoittamisen perustella, työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen kuuluisi näissä tilanteissa nykyistä vastaavasti edelleen keskitetysti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle (työttömyysturvan vastualueelle).

Ehdotuksen tarkoituksena olisi sujuvoittaa työttömyysturva-asioiden käsittelyä, sillä ehdotuksen mukaan kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi jatkossa käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa. Uudenmaan ELY-keskus pitää ehdotuksen tavoitetta sinällään kannatettavana, jos ehdotettujen muutosten avulla pystytään nopeuttamaan työttömyysturva-asioiden käsittelyä. Nykyinen käytäntö, jossa lausunnot annetaan työttömyysturvan vastualueelta, ei ole osoittautunut kaikilta osin tarkoituksenmukaiseksi muistiossa esitetyin tavoin. Työttömyysturva-asioiden pitkällä käsittelyajoilla on ollut vaikutusta mm. työnhakijoiden halukkuuteen hakeutua opiskelemaan työllistymisvalmiuksiaan edistäviä selvästi sivutoimisia opintoja.

Opintojen päätoimisuuteen liittyvät työvoimapolitiittiset lausunnot käsiteltiin ennen 01.10.2021 voimaantullutta toimivaltauudistusta paikallisen TE-toimiston työttömyysturvayksikössä. Nyt suuri osa aiemmin työttömyysturvayksiköissä toimivista henkilöistä työskentelee Uudenmaan TE-toimiston keskitetyssä yksikössä (työttömyysturvan vastualueelle). Vaikka nyt esitetyt muutokset opintoihin liittyvissä asioissa eivät sisällä varsinaista työvoimapolitiittista harkintaa, nämä työtehtävät olisivat suurelta osalta kuitenkin uusia TE-toimiston koko henkilöstölle. Joka tapauksessa tämä edellyttää, että TE-toimistot kouluttautuvat uusiin työtehtäviinsä, mikä edellyttää myös Uudenmaan TE-toimiston keskitetyltä yksiköltä (työttömyysturvan vastualue) voimavaroja TE-toimistojen neuvontaan liittyen.

Ehdotuksen mukaan esitetyt muutokset koskevat tässä vaiheessa ainoastaan TE-toimistoja. Mikäli lausunnot siirretään alueellisten TE-toimistojen annettavaksi eikä kokeilualueen kunnille tulisi vastaavaa toimivaltaa, tulisi ehdotuksessa arvioida tarkemmin TE-toimistojen ja kokeilualueen kuntien asiakkaiden tasapuolista kohtelua. Tältä osin olisi hyvä myös arvioida ehdotuksen vaikutuksia suhteessa tavoiteltuun malliin, jossa TE-palveluiden järjestäminen kuuluu pysyvästi kuntien järjestämisvastuulle.

Mikäli toimivallan jaon suhteen päädyttäisiin siihen, että myös kokeilualueen kunnille siirretään vastaava toimivalta, tulisi vastaavasti kiinnittää huomiota kokeilualueen kuntien henkilöstön kouluttamiseen uusiin työtehtäviinsä. Työllisyyden kuntakokeilun kuntien henkilöstön neuvonnasta vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen ohella työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen TE-neuvonta kuntakokeilulle. Uudenmaan TE-toimiston keskitetty yksikkö (työttömyysturvan vastualue) ei vastaa kokeilualueen kuntien neuvonnasta.

Ehdotuksen mukaan Uudenmaan TE-toimiston keskitetyllä yksiköllä säilyisi edelleen toimivalta antaa lausuntoja myös niissä opiskelua koskevissa asioissa, mitä nyt ehdotetaan paikallisen TE-toimiston lausuttavaksi. Tähän liittyen Uudenmaan ELY-keskus painottaa, että ehdotuksen mukainen paikallisille TE-toimistoille kuuluva uusi työtehtävä nähtäisiin nimenomaan mahdollisuutena, mutta ei velvollisuutena. Opiskelua koskeviin lausuntoihin liittyvä paras asiantuntemus on joka tapauksessa Uudenmaan TE-toimiston keskitetyssä yksikössä. TE-toimistoilla tulisi olla edelleen käytännössä mahdollisuus siirtää viivytyksettä ja jouhevasti haastavat ja vähänkin epäselvät opiskeluihin liittyvät asiat Uudenmaan TE-toimiston keskitetyn yksikön käsiteltäväksi. Tällaisia olisivat ainakin jatko-opintoihin liittyvät asiat, mutta myös muut hiemankin epäselvät asiat. Vain tällä tavalla toimimalla pystyttäisiin käytännössä varmistamaan työttömyysturva-asioiden sujuva ja viivytyksetön käsittely, mikä on nyt esitetyn uudistuksen perimmäinen tarkoitus.

Kuntakokeilussa mukana olevien kuntien toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Haaja Pirjo
Uudenmaan ELY